

U S N E S E N Í

Vrchní soud v Praze v neveřejném zasedání konaném dne 31. ledna 2012 projednal odvolání obžalovaného [redacted] nar. [redacted] a státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové podané v neprospěch obžalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. září 2011, sp.zn. 4T 7/2010, a rozhodl **t a k t o :**

Z podnětu obou podaných odvolání se podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c), d), e), f) tr.ř. napadený rozsudek v celém rozsahu **z r u š u j e** a podle § 259 odst. 1 tr.ř. se věc **v r a c í** Krajskému soudu v Hradci Králové k novému projednání a rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem Krajského soudu byl obžalovaný [redacted] uznán vinným pokračujícím zvlášť závažným zločinem podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr.zákoníku, dílem dokonaného, dílem ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr.zákoníku, (ad 1-8) a pokračujícím trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 3 písm. b) tr.zák. č. 140/1961 Sb. (ad 9-10). Za uvedenou trestnou činnost byl podle § 209 odst. 5 tr.zákoníku a § 43 odst. 1 tr.zákoníku odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 5 roků a 6 měsíců s výkonem ve věznici s ostrahou podle § 56 odst. 2 písm. c) tr.zákoníku. Ve výroku o náhradě škody byl obžalovaný podle § 228 odst. 1 tr.ř. zavázán povinností na náhradě škody zaplatit poškozeným [redacted] částku 320.000 Kč, [redacted] částku 480.496 Kč, [redacted] 1.030.720 Kč, [redacted] částku 1.235.850 Kč, [redacted] částku 3.768.210 Kč, [redacted] částku 4.984.580 Kč, [redacted] částku 300.000 Kč a [redacted] částku 770.440 Kč s příslušenstvím. Poškozený [redacted] byl se svým nárokem na náhradu škody podle § 229 odst. 1 tr.ř. odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. Se zbytkem nároku na náhradu škody byli na řízení ve věcech občanskoprávních podle § 229 odst. 2 tr.ř. odkázáni poškození [redacted] a [redacted].

Podle zjištění soudu I. stunně se obžalovaný uvedené trestné činnosti dopustil tím, že 1) dne [redacted] 2008 v obci [redacted] vystupuje pod smyšleným jménem jako pan [redacted] z [redacted] v úmyslu vylákat na poškozeném [redacted] nar. [redacted] směnku na částku ve výši 350.000 Kč a užít ji jako podklad pro získání exekučního titulu ve formě směnečného platebního rozkazu, jehož následnou realizací by se mohl neoprávněně obohatit na majetku poškozeného, předstíral zájem o koupi jeho bytu v bytovém domě čp. [redacted] v [redacted] ul. [redacted] za předem dohodnutou kupní cenu ve výši 250.000 Kč, přičemž mu podstrčil k podpisu písemnost, o které se poškozený domníval, že jde o „Potvrzení převzetí zálohy na byt“ ve výši 10.000 Kč, jak mu obžalovaný při předání předmětné hotovosti uváděl, přestože fakticky podepsal bez svého vědomí a souhlasu směnku na částku ve výši 350.000 Kč splatnou do 15.2.2009, kterou obžalovaný dne 2.6. 2009 předložil u Krajského soudu v Hradci Králové s návrhem na vydání směnečného platebního rozkazu,

když Krajský soud v Hradci Králové dne 15.6.2009 pod sp.zn. 52 Cm 198/2009 vydal směnečný platební rozkaz, na jehož podkladě se obžalovaný následně mohl domáhat na majetku poškozeného uspokojení fiktivní pohledávky, čímž poškozenému bezprostředně hrozilo způsobení škody ve výši 350.000 Kč,

2) dne [redacted] 2009 v [redacted] v úmyslu obohatit se o nemovitý majetek poškozeného [redacted] nar. [redacted] pod smyšlenou záminkou poskytnutí půjčky finanční hotovosti ve výši 350.000 Kč zajištěné převodem vlastnického práva k nemovitostem v majetku poškozeného, uzavřel s [redacted] smlouvu o půjčce, v níž bylo uvedeno, že předmětnou částku v plné výši vyplatil poškozenému proti podpisu smlouvy, přestože poškozenému fakticky vyplatil pouze částku ve výši 30.000 Kč s příslibem, že tento faktický rozpor bude odstraněn dodatkem k uvedené smlouvě a zbylá částka ve výši 320.000 Kč bude zaslána na jeho účet do 14 dnů po provedení převodu vlastnického práva k nemovitostem v majetku poškozeného, a to konkrétně bytové jednotky č. [redacted] v bytovém domě čp. [redacted] v [redacted] ul. [redacted], a podílu na společných částech domu a stavebních pozemcích, vše v celkové hodnotě 589.770 Kč, ve prospěch obžalovaného, vše přesto, že od počátku jednal v úmyslu zbývajíc část půjčky nevyplatit a dodatek nesjednat, což poté, kdy se ke dni [redacted] 2009 stal majitelem uvedených nemovitostí, přes četné urgence poškozeného i učinil, takto se obohatil o předmětné nemovitosti a [redacted] při zohlednění vyplacené částky 30.000 Kč způsobil škodu ve výši 559.770 Kč,

3) dne [redacted] 2009 ve [redacted] v úmyslu obohatit se o nemovitosti ve vlastnictví poškozené [redacted] nar. [redacted] pod smyšlenou záminkou poskytnutí finančních prostředků k úhradě jejích závazků ve výši 23.124 Kč vymáhaných Exekučním úřadem [redacted] a v té souvislosti i poskytnutí půjčky finančních prostředků v celkové výši 350.000 Kč zajištěné zástavním právem k [redacted] vlastnického podílu poškozené na rodinném domu čp. [redacted] v [redacted] ul. [redacted] předložil na tamějším městském úřadě [redacted] k podpisu listiny, o kterých jí sdělil, že na jejich podkladě bude zřízeno zástavní právo k nemovitostem v jejím spoluvlastnictví k zajištění předmětné půjčky, přestože fakticky bez svého vědomí a souhlasu podepsala Smlouvu o zajišťovacím převodu vlastnického práva k nemovitostem, a to konkrétně jedné ideální [redacted] rodinného domu čp. [redacted] v [redacted] ul. [redacted] a vedlejších staveb a pozemku p.č. [redacted] v hodnotě 543.620 Kč, na jejímž podkladě obžalovaný ke dni [redacted] 2009 převedl v katastru nemovitostí předmětné nemovitosti do svého vlastnictví, vše s vědomím toho, že předmětnou půjčku ve výši 350.000 Kč poškozené následně neposkytne, což se i stalo, když v její prospěch toliko uhradil její exekučované závazky a vyplatil jí zálohu ve výši 40.000 Kč, a téhož dne [redacted] 2009 jí podstrčil bez jejího vědomí a souhlasu na Městském úřadě ve [redacted] k podpisu zástavní smlouvy o zřízení zástavního práva k pozemku parcelního čísla [redacted] v k.ú. [redacted] k zajištění smyšlené půjčky finanční hotovosti ve výši 200.000 Kč, kterou jí měl dle znění zástavní smlouvy vyplatit, vše s vědomím toho, že tuto půjčku poškozené neposkytl ani neposkytne, předmětné zástavní právo nechal ke dni [redacted] 2009 vložit do katastru nemovitostí s tím, že následně se bude moci jeho realizací na předmětných nemovitostech domáhat uspokojení fiktivní pohledávky, čímž poškozené [redacted] způsobil škodu ve výši nejméně 480.496 Kč a jeho jednání současně bezprostředně směřovalo ke způsobení další škody ve výši 200.000 Kč,

4) dne [redacted] 2009 v [redacted] vystupující pod smyšleným jménem jako pan [redacted] v úmyslu vylákat na poškozeném [redacted] nar. [redacted] exekuční titul pro vymáhání smyšlené pohledávky, jehož realizací by se mohl bezdůvodně obohatit na majetku poškozeného, pod smyšlenou záminkou poskytnutí půjčky finanční hotovosti ve výši 2.500.000 Kč, která měla být splacena převodem obchodního podílu poškozeného ve spol. [redacted] sepsal s [redacted] u notáře [redacted] notářský zápis [redacted] Dohodu o uznání dluhu se svolením k jeho vykonatelnosti, v níž

bylo uvedeno, že [redacted] sjednal dne [redacted] 2009 s [redacted] ústní smlouvu o půjčce finanční hotovosti ve výši 2.500.000 Kč se splatností do 29.5.2009, kterou mu v rozporu se skutečností měl téhož dne i vyplatit, a [redacted] současně dal [redacted] souhlas s vykonatelností závazku bez předchozí žaloby, když uvěřil tvrzením obžalovaného o tom, že půjčka bude fakticky vyplacena až po převodu obchodního podílu, přestože obžalovaný od počátku neměl v úmyslu půjčku poskytnout, což i učinil, nevyplatil ji ani předem, ani po podpisu notářského zápisu, a notářský zápis předložil dne [redacted] 2009 jako exekuční titul pro vymožení uspokojení předmětné smyšlené pohledávky u Okresního soudu v Pardubicích k vydání rozhodnutí o exekuci na majetek [redacted] který exekuci pod č.j. 12 Nc 20979/2009 dne 12.6.2009 nařídil a její výkon svěřil Exekutorskému úřadu v [redacted] který vydal dne 20.7.2009 exekuční příkaz k postižení práva poškozeného na obchodní podíl ve spol. [redacted] a dne [redacted] 2009 k postižení nemovitostí v jeho majetku, kdy toto jednání obžalovaného bezprostředně směřovalo k tomu, aby se obohatil o majetek poškozeného [redacted] a to konkrétně o podíl na bytu č. [redacted] vč. podílu na společných částech domu čp. [redacted] a stavebních pozemcích na [redacted] v hodnotě 1.030.720 Kč, a o obchodní podíl ve spol. [redacted] v hodnotě nejméně 720.000 Kč, když po uplatnění dalších kroků mu bezprostředně hrozilo způsobení celkové škody až do výše 2.500.000 Kč,

5) dne [redacted] 2009 v [redacted] v úmyslu obohatit se o nemovitosti v majetku poškozeného [redacted] nar. [redacted] pod smyšlenou záminkou příslibu uhrazení exekucí vedených proti poškozenému Exekučním úřadem v [redacted] pro závazky v celkové výši 50.177 Kč a Exekučním úřadem [redacted] pro závazky v celkové výši 136.361,78 Kč a za tím účelem poskytnuté půjčky finanční hotovosti v celkové výši 236.000,-Kč zajištěné zástavním právem k nemovitostem v jeho vlastnictví, předložil na Magistrátu [redacted] k podpisu listiny, o kterých mu nepravdivě sdělil, že jde o písemnosti související s vyřízením předmětné půjčky ve výši 236.000 Kč, konkrétně listiny ke zřízení zástavního práva k jejímu zajištění, přestože fakticky bez svého vědomí a souhlasu poškozený podepsal Smlouvu o zajišťovacím převodu práva k nemovitostem, a to konkrétně [redacted] čp. [redacted] na st. p.č. [redacted] st.p.č. [redacted] a dalších pozemkových parcel uvedených na listu vlastnictví č. [redacted] pro k.ú. [redacted] v hodnotě 918.430 Kč, na jejímž podkladě obžalovaný ke dni [redacted] 2009 převedl v katastru nemovitostí předmětné nemovitosti do svého vlastnictví, vše s vědomím toho, že předmětnou půjčku ve výši 236.000 Kč poškozenému neposkytne, což se i stalo, když ve prospěch poškozeného [redacted] toliko poukázal dne [redacted] 2009 částku 47.505 Kč na úhradu exekuce vedené Exekutorským úřadem v [redacted] a dne [redacted] 2009 si v [redacted] v advokátní kanceláři [redacted] pod záminkou obstarání smyšlené agendy ve věcech řešení exekucí nechal podepsat od pošk. [redacted] plnou moc k zastupování jeho osoby, na jejímž podkladě jménem poškozeného dne [redacted] 2009 neoprávněně bez jeho vědomí a souhlasu uzavřel ve svůj prospěch zástavní smlouvu o zřízení zástavního práva k pozemkovým parcelám č. [redacted] a [redacted] v k.ú. [redacted] v níž nepravdivě uvedl, že mu poskytl další půjčku finančních prostředků ve výši 350.000 Kč, o které s poškozeným vůbec nejednal, přičemž zástavní právo nechal ke dni [redacted] 2009 vložit do katastru nemovitostí, vše s vědomím toho, že tuto půjčku poškozenému neposkytl ani neposkytne, a následně se bude realizací zástavního práva na předmětných nemovitostech domáhat uspokojení fiktivní pohledávky, čímž poškozenému [redacted] způsobil škodu ve výši nejméně 918.430 Kč, po odečtení exekucí na majetku váznoucích ve výši 186.538,78 Kč, škodu ve výši 731.891,22 Kč, a jeho jednání současně bezprostředně směřovalo ke způsobení další škody ve výši 350.000 Kč,

6) dne [redacted] 2009 v [redacted] v úmyslu obohatit se o nemovitosti ve vlastnictví [redacted] nar. [redacted] a [redacted] nar. [redacted] pod smyšlenou

zámkou poskytnutí půjčky ve výši 1.400.000 Kč [redacted] podmíněné provedením zajišťovacího převodu vlastnického práva k nemovitostem v jejich vlastnictví, nechal na tamějším městském úřadě poškozené [redacted] a [redacted] podepsat Smlouvu o převodu vlastnických práv k nemovitostem, a to konkrétně rodinného domu čp. [redacted] a pozemků v [redacted] v hodnotě 1.235.850,- Kč, na jejímž podkladě ke dni [redacted] 2009 převedl v katastru nemovitostí do svého vlastnictví předmětné nemovitosti, vše s vědomím toho, že předmětnou půjčku poškozeným neposkytl ani v budoucnu neposkytne, což se i stalo, čímž poškozeným [redacted] způsobil škodu ve výši 1.235.850 Kč,

7) dne [redacted] 2009 ve [redacted] v úmyslu obohatit se o nemovitosti ve vlastnictví [redacted] nar. [redacted], a [redacted] nar. [redacted] pod smyšlenou zámkou poskytnutí půjčky ve výši 1.000.000 Kč podmíněné provedením zajišťovacího převodu vlastnického práva k nemovitostem v jejich vlastnictví, nechal na tamějším městském úřadě poškozené [redacted] podepsat Smlouvu o převodu vlastnických práv k nemovitostem, a to budovy čp. [redacted] s pozemky p.č. [redacted] a [redacted] v k.ú. [redacted] v hodnotě 3.768.210 Kč, dále jim předložil k podpisu směnku na částku 1.000.000 Kč, přičemž na podkladě Smlouvy o převodu vlastnických práv obžalovaný ke dni [redacted] 2009 převedl v katastru nemovitostí do svého vlastnictví předmětné nemovitosti, vše s vědomím toho, že předmětnou půjčku poškozeným neposkytl ani v budoucnu neposkytne, což se i stalo, čímž poškozeným [redacted] a [redacted] způsobil škodu ve výši 3.768.210 Kč,

8) dne [redacted] 2009 ve [redacted] v úmyslu obohatit se o nemovitosti ve vlastnictví poškozené [redacted] nar. [redacted] pod smyšlenou zámkou poskytnutí krátkodobé půjčky finanční hotovosti jejímu [redacted] nar. [redacted] ve výši 45.000 EUR (tj. v přepočtu 1.167.525 Kč) zajištěné nemovitostmi ve vlastnictví [redacted] jí předložil na Magistrátu Města [redacted] k podpisu listiny, o kterých jí a [redacted] sdělil, že na jejich podkladě bude do jednoho týdne poskytnuta předmětná půjčka, a to zejména Smlouvu o zajišťovacím převodu vlastnického práva, na jejímž podkladě ke dni [redacted] 2009 obžalovaný převedl v katastru nemovitostí do svého vlastnictví nemovitosti [redacted] a to rodinný dům čp. [redacted] spolu se st.p.č. [redacted] a p.p.č. [redacted] v obci [redacted] v hodnotě 4.931.580 Kč, poskytnutí půjčky obžalovaný dále podmiňoval dalším ručením, a to dvěma obrazy, konkrétně olej obraz [redacted] neznámého malíře o rozměrech 20x30 cm s pozlaceným rámem v hodnotě 28.000 Kč a olej obraz [redacted] autora [redacted] o rozměrech 40,6x30,4 cm s pozlaceným rámem v hodnotě 25.000 Kč, které mu [redacted] předal v den podpisu smlouvy o zajišťovacím převodu vlastnického práva k nemovitostem, když obžalovaný takto od počátku jednal s vědomím toho, že půjčku ve sjednané lhůtě ani později [redacted] neposkytne, což se i stalo, dále dne [redacted] 2009 předložil [redacted] k podpisu 3 kusy nevyplněných příjmových dokladů, čímž podmínil poskytnutí předmětné půjčky, do nichž následně bez jejího vědomí a souhlasu doplnil do těchto výdajových dokladů ve dnech [redacted] 2009, [redacted] 2009, [redacted] 2009 částky po 15.000 EUR (celkem 45.000 EUR), aniž by [redacted] vyplatil odpovídající finanční hotovost, vše v úmyslu domáhat se po [redacted] v budoucnu uspokojení fiktivní pohledávky, čímž [redacted] způsobil škodu ve výši přinejmenším 4.984.580 Kč,

kdy v souhrnu jednáním pod body ad 1.- 8. způsobil na cizím majetku škodu v celkové výši 12.791.517,22 Kč a bezprostředně jeho jednání směřovalo ke způsobení další škody v celkové výši 2.369.280 Kč, tedy celkem částku 15.160.797,22 Kč,

9) v přesně nezjištěné době od [redacted] 2007 do [redacted] 2007 v [redacted] v úmyslu vylákat finanční prostředky k osobnímu obohacení nabídl [redacted] nar. [redacted] odkoupení bytu č. [redacted] v bytovém domě čp. [redacted] v [redacted] ul. [redacted] který nabyt ke dni 4.10.2007, za částku 400.000 Kč, přičemž od [redacted] převzal jako zálohu na kupní cenu finanční hotovost v celkové výši 300.000 Kč s tím, že k sepsání kupní smlouvy

by došlo až po úhradě zbylých 100.000 Kč, vše s vědomím toho, že kupní smlouvu následně neuzavře a vyplacenou zálohu nevrátí, což se přes četné žádosti poškozeného [REDACTED] i stalo, peníze použil pro svou potřebu a [REDACTED] tak způsobil škodu ve výši 300.000 Kč,

10) dne [REDACTED] 2008 ve [REDACTED] v úmyslu vylákat od poškozené [REDACTED] nar. [REDACTED] převedení její nemovitosti – rodinného domu čp. [REDACTED] s pozemky v obci [REDACTED] - v hodnotě 717.440 -- Kč a nehradit sjednanou kupní cenu uzavřel v advokátní kanceláři [REDACTED] jako kupující s [REDACTED] jako prodávající kupní smlouvu o prodeji předmětných nemovitostí za dohodnutou kupní cenu 1.000.000 Kč, která měla být uhrazena z hypotečního úvěru od [REDACTED] na účet advokátní úschovy [REDACTED] č.ú. [REDACTED] vedený u [REDACTED] přičemž bez vědomí a souhlasu [REDACTED] změnil v písemném vyhotovení kupní smlouvy číslo bankovního účtu na číslo účtu [REDACTED] vedeného u [REDACTED], ke kterému měl dispoziční právo, takto upravenou kupní smlouvu předložil na Katastrálním úřadu ve [REDACTED], který na jejím podkladě ke dni [REDACTED] 2008 zapsal jeho vlastnictví k předmětné nemovitosti, a poté, kdy na jím ovládaný účet č. [REDACTED] byly dne [REDACTED] 2008 finanční prostředky z hypotečního úvěru převedeny, je obratem vybral a použil pro svou potřebu, aniž by je vyplatil [REDACTED] a za účelem zakrytí tohoto jednání opatřil blíže nezjištěným způsobem zfalšované potvrzení o údajném předání finančních prostředků v hotovosti [REDACTED] datované dne [REDACTED] 2008, čímž způsobil [REDACTED] škodu ve výši 717.440 Kč,

kdy v souhrnu jednáním pod body 9. - 10. způsobil na cizím majetku škodu ve výši 1.017.440 Kč.

Proti tomuto rozsudku v zákonem stanovené lhůtě podali odvolání jednak obžalovaný [REDACTED] jednak státní zástupce v jeho nespěch.

Obžalovaný svým odvoláním, které zpracoval jeho obhájce, napadl výrok o vině i trestu, tím i výrok o náhradě škody. Soudu I. stupně vytkl nesprávné hodnocení provedených důkazů i nesprávné právní závěry. Je přesvědčen, že soud chybně uvěřil poškozeným a jejich výpovědi vzal za základ svého rozhodnutí, ačkoliv vykazují rozpory a jeho obhajoba má oporu v písemných materiálech.

Obžalovaný uvedl, že se zabýval [REDACTED] činností a v žádném případě nebyl iniciátorem půjček, které naopak žádali sami poškození. V souladu s běžnou praxí i platným občanským zákoníkem půjčky jako věřitel zajišťoval dostupnými právními prostředky. Je nesporné, že všichni poškození listiny podepsali, někdy i formou notářských zápisů. Půjčku poskytl více osobám (až 500), avšak pouze osm z nich tvrdí, že půjčku neobdrželi. I přes aktivní činnost policie drtivá většina dlužníků se k trestnímu řízení nepřipojila. Poškození měli dostatečnou motivaci k nepravdivé výpovědi, neboť tou fakticky oddálili vrácení dluhu a vytvořili si podmínky pro neplatnost převodu vlastnického práva k nemovitostem. Dále obžalovaný uvedl, že peníze měl a mohl půjčky poskytovat. V bodech 1-8 poukázal na konkrétní rozpory ve výpovědích poškozených a svědků, nadto poškozeného [REDACTED] označil za alkoholika s možnou narušenou orientací. Považuje za chybné, pokud soud I. stupně jeho námitky paušálně odmítl a opřel se o výpovědi domněle poškozených. V bodě ad 9 čelí spiknutí [REDACTED] s jehož [REDACTED] měl intimní vztah. Tvrzení [REDACTED] že mu poskytl peněžní prostředky ve výši 300.000 Kč je nevěrohodné, neboť sám disponoval dostatečným množstvím finančních prostředků. Smyšlenou zálohou ve výši 300.000 Kč si poškozený [REDACTED] chce vynutit zápočet proti jiným jeho pohledávkám. V bodě 10 šlo o předstíranou kupní smlouvu s cílem získat bankovní úvěr, z něhož měl přítel

poškozené [REDAKCE] hradit závazek svému věřiteli. V tomto jediném bodě oproti přípravnému řízení změnil výpověď, neboť se původně nechtěl vystavit nebezpečí postihu za úvěrový podvod. Stejný důvod mají i [REDAKCE] a [REDAKCE] nevypovídat pravdu. Poškozená [REDAKCE] v nemovitosti bydlela dál, neboť prodej byl fiktivní.

Obžalovaný poukázal na veškeré listiny, které prokazují aktivní účast poškozených při poskytování půjček a vytváření zajišťovacích titulů a podle něj se jedná o jednoznačné důkazy prokazující jeho obhajobu. V posuzované věci nachází řadu pochybností, jež jsou umocněny motivem poškozených nevypovídat pravdu. Závěrem odvolání navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d), e), f) a po doplněném dokazování listinnými důkazy, aby obžalovaného v celém rozsahu obžaloby podle § 226 písm. a) tr.ř. zprostil.

V průběhu odvolacího řízení soudu zaslal odůvodnění svého odvolání sám obžalovaný. Zopakoval, že je nevinný a použil ve svůj prospěch argumenty již výše uvedené, zejména znovu poukázal na konkrétní rozpory ve výpovědích svědků, event. na jejich závislost na alkoholu a hracích automatech. Též vytkl, že byli ignorováni svědci [REDAKCE] a [REDAKCE] kteří byli přítomni u vlastního předání peněz nebo těsně poté. Písemné důkazy a svědectví notáře označil za závazné důkazy. Podle jeho názoru poškození peníze použili na zaplacení svých dluhů nebo na osobní obohacení a sám je připraven hledat další důkazy a odvolávat se do roztrhání těla. Svá další trestní stíhání označil za absurdní trestné činy a též odmítl závěry znaleckých posudků ekonomických, které zpochybnil, neboť znalec nebral v potaz hypoteční úvěry na nemovitostech, např. u poškozeného [REDAKCE]. Závěrem sdělil, že všichni poškození křivě svědčili a doufá, že jim to neprojde.

Odvolání státního zástupce směřuje výlučně proti výroku o uloženém trestu, když výrok o vině shledává správným po skutkové i právní stránce. Odvolatel uložený trest označil za nepřiměřeně mírný. Uvedl, že obžalovaný se dopustil dvou úmyslných trestných činů, v jejich páčání pokračoval vysoce sofistikovaným způsobem po delší dobu a jednal v zjištěném úmyslu. Věděl o nedobré finanční situaci poškozených a na jejich majetku v souhrnu způsobil škodu významně převyšující hranici škody velkého rozsahu. Využil jednoduššího ražení poškozených (např. poškozený [REDAKCE]). Obžalovaný svého jednání nelituje a neučinil žádné úkony k tomu, aby nahradil způsobenou škodu. Vyjma dosavadní bezúhonnosti v jeho prospěch nesvědčí žádná významná polehčující okolnost. Státní zástupce navrhl, aby odvolací soud v rozsudku zrušil napadený výrok o trestu a obžalovanému uložil úhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody na počátku druhé třetiny trestní sazby se zařazením do věznice s ostrahou.

Vrchní soud v Praze z podnětu odvolání obžalovaného i státního zástupce přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr.ř. správnost a zákonnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které vydání rozsudku předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, přihlížející i k vadám odvoláními nevytknutých, pokud měly vliv na správnost napadených výroků. Po projednání věci dospěl k závěru, že podaná odvolání jsou důvodná.

Napadený rozsudek v řízení před soudem druhého stupně neobstál pro vady vymezené v ustanovení § 258 odst. 1 písm. a), b), c), d), e), f) tr.ř. Bylo zjištěno, že řízení předcházející rozsudku je zatíženo podstatnou procesní vadou, jež spočívá v porušení ustanovení, jímž se zabezpečuje objasnění věci a právo obhajoby, dále dílčí skutková zjištění jsou nejasná nebo spojená s důvodnými pochybnostmi o jejich správnosti, soud se nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro jeho rozhodnutí a k objasnění věci bude třeba doplnit dokazování a rovněž došlo k porušení zákona. Také uložený trest nesplňuje všechna hlediska

přiměřenosti a stejně tak výrok o náhradě škody není zcela správný. Veškeré zjištěné nedostatky jsou natolik rozsáhlé a podstatné, že jejich odstranění před odvolacím soudem by znamenalo nahrazovat činnost soudu prvního stupně, což trestní řád vylučuje.

Předně je třeba vytknout procesní vadu, kterou vykazuje provedení důkazů znaleckými posudky z oboru ekonomiky, odvětví ceny a odhady nemovitostí a z oboru písmoznalectví, odvětví zkoumání ručního písma u hlavního líčení. Krajský soud v hlavním líčení dne 15.7.2011 oba znalecké posudky provedl postupem podle § 211 odst. 5 tr.ř., tj. jejich přečtením, ačkoliv podle protokolu o hlavním líčení i podle zvukového záznamu z hlavního líčení k tomuto postupu strany neudělily souhlas, jak citované procesní ustanovení výslovně ukládá. Zjištěná vada je v případě znaleckého posudku z oboru ekonomiky ještě závažnější vzhledem k okolnosti, že posudky znalce [redacted] jsou spojeny s jistými pochybnostmi, které krajský soud chybně vůbec neřešil. Ty jsou dány tím, že jednak znalec ve svých závěrech stanovil tzv. administrativní cenu nemovitostí, přestože pro zjištění o výši způsobené škody trestným činem se musí vycházet z ceny obvyklé, tj. tržní (viz ustanovení § 137 tr.zákoníku), jednak některé oceňované nemovitosti (poškození [redacted] [redacted] byly před převodem na obžalovaného zatíženy zástavním právem smluvním, s čímž se znalec ve svém nálezu vůbec nezabýval. Přitom zástavní právo má povahu právní vady na zatíženém objektu a působí vůči každému pozdějšímu vlastníku zastavené věci (§§ 152 a 164 obč.zák.). Pokud tedy obžalovaný na sebe podvodně převedl nemovitosti, musí být rozsah jeho obohacení na straně jedné a výše způsobené škody na straně druhé vyjádřena tržní, tedy obvyklou, cenou nemovitostí, v rámci které je třeba zohlednit i případné omezení vlastnického práva dřívější zástavou. Protože tímto způsobem škoda nebyla zjištěna, došlo k porušení zákona. To jednoznačně vyplývá i z písemného vyjádření znalce [redacted] ze dne 30. ledna 2012, které si vyžádal odvolací soud. Znalec v písemném vysvětlení potvrdil, že ve svých znaleckých posudcích zjišťoval pouze administrativní cenu nemovitostí, která je odlišná od ceny obvyklé a do výsledné ceny nepromítl omezení vlastnického práva zástavou. Tuto okolnost by naopak zohlednil při stanovení ceny obvyklé, avšak za předpokladu, že bude doložena výše zástavy k datu spáchání činu od zástavního věřitele. Všechny uvedené skutečnosti zůstaly až dosud zcela stranou pozornosti orgánů činných v trestním řízení, ačkoliv pro správné rozhodnutí o vině obžalovaného jsou nezbytné. Za tohoto stavu závěr o výši způsobené škody nemohl v napadeném rozsudku obstát. Krajský soud musí jednak důkaz znaleckými posudky znovu provést v souladu s trestním řádem a jednak vyžádat doplněk znaleckého posudku ekonomického, který určí tržní (obvyklé) ceny nemovitostí se zohledněním existujících právních vad (po předchozím vyžádání podkladů ohledně zástav od věřitelů).

Závěr o výši způsobené škody v napadeném rozsudku trpí, vedle výše uvedených vad, i dalšími nesprávnostmi, jež spočívají v početních nesrovnalostech (též výsledná částka o výši způsobené škody není správným součtem dílčích položek), včetně rozlišení škody fakticky způsobené a škody, k níž jednání obžalovaného pouze bezprostředně směřovalo. Konkrétně je třeba vytknout následující nepřesnosti či nejasnosti. V bodě ad 1) nebyla odečtena částka 10.000 Kč, kterou podle popisu skutkového děje obžalovaný poškozenému dal, jak ostatně tento sám vypověděl. Skutky pod body ad 2,3) žádnými početními nepřesnostmi netrpí. U skutku ad 4) je popis skutkového děje v pasáži ohledně výše způsobené škody málo srozumitelný a přesný, navíc v rozporu s odůvodněním rozsudku. Zatímco výrok o vině nasvědčuje závěru o bezprostředně hrozící škodě ve výši 2.500.000 Kč (výše dluhu podle Dohody o uznání dluhu se svolením k jeho přímé vykonatelnosti), v odůvodnění rozsudku je uvedeno, že již způsobená škoda činí 1.750.720 Kč (hodnota nemovitosti a obchodního podílu) a bezprostředně hrozilo způsobení další škody ve výši 749.280 Kč (zbývající část do

částky 2.500.000 Kč, v rozsudku přesně nevyčísleno). Uvedený rozpor je třeba odstranit, stejně tak zpřesnit popis skutkového děje. Pro správný závěr bude rozhodující zjištění, zda obžalovaný podvodně jednal již dokonal (tj. majetek poškozeného již převedl do svého vlastnictví) či zda pouze činil účinné kroky k bezprostřednímu ohrožení majetku poškozeného (tj. vedení exekučního řízení na základě dohody o uznání dluhu se svolením k jeho vykonatelnosti), fakticky však na jeho majetek dosud nedosáhl. Na základě obsahu provedených důkazů se jako správná jeví druhá varianta, nicméně krajský soud se bude muset i touto otázkou pečlivě znovu zabývat. Ve skutku ad 5) krajský soud pochybil tím, že konečnou výši způsobené škody vyčísлил částkou 731.891,22 jako rozdílu mezi hodnotou nemovitosti, kterou obžalovaný převedl do svého vlastnictví, a výši exekucí na nemovitosti údajně váznoucích, ačkoliv podle výpisu z katastru nemovitostí byla tato nemovitost nezatížena právní vadou a naopak exekuce byly vedeny proti jiným nemovitostem, vůči nimž si obžalovaný sjednal zástavní právo smluvní (viz čl. 687-695). Správně tedy měla být dokonaná část škody vyčíslena částkou 870.925 Kč (tj. rozdíl mezi hodnotou nemovitosti ve výši 918.430 Kč a částkou 47.505 Kč, kterou obžalovaný zaplatil ve prospěch poškozeného na úhradu vedené exekuce). Naproti tomu skutkům pod body 6, 7, 8, 10) v daném stádiu řízení nelze pochybení tohoto druhu vytknout.

Pokud jde o hodnocení důkazů soudem prvního stupně, které je podstatou odvolání obžalovaného, žádné vady ve smyslu ust. § 2 odst. 6 tr.ř. nebyly zjištěny. Jedinou výjimkou je závěr o vině obžalovaného pod bodem ad 9), kde je mu kladeno za vinu, že na [REDACTED] roku 2007 na poškozeném [REDACTED] vylákal zálohu ve výši 300.000 Kč na kupní cenu za byt, která podle dohody činila 400.000 Kč. Skutkové okolnosti, že obžalovaný uvedenou částku od poškozeného převzal, nevrátil a byt na poškozeného nepřevedl, jsou i podle úsudku odvolacího soudu dostatečně prokázány a v tomto rozsahu nelze odvolání obžalovaného přisvědčit. Jiná je však situace ohledně závěru o podvodném úmyslu obžalovaného, jímž se bude muset krajský soud znovu odpovědně zabývat. Nevysvětlil totiž, na základě jakých konkrétních skutečností dovedl, že obžalovaný s poškozeným od počátku jednal v úmyslu obohatit sebe o vylákanou zálohu, kupní smlouvu na byt neuzavřít a vyplacenou zálohu nevrátit. V této souvislosti musí vážit, že tento skutek časově předchází veškeré další stíhané trestné činnosti, obžalovaný s poškozeným se dobře znali, měli přátelské vztahy i společné aktivity (viz např. společný bankovní účet s vazbou na skutek ad 10). Poškozený trestní oznámení podal až po [REDACTED] letech v [REDACTED] 2009, z důvodu nevrácené zálohy. Z obsahu spisu je zřejmé, že obžalovaný předmětný byt skutečně vlastnil od [REDACTED] 2007, kdy jej zakoupil za částku 200.000 Kč, do [REDACTED] 2010, kdy jej prodal za částku 500.000 Kč. Poškozený vypověděl, že obžalovanému zaplatil zálohu na byt ve výši 300.000 Kč (dílem půjčka od bratra, dílem ze spotřebitelského úvěru), avšak slíbený doplatek ve výši 100.000 Kč již nezaplatil, neboť tuto částku nesehnal; k převodu bytu mělo dojít až po úhradě doplatku, poškozený nákup bytu měl jako investici a věděl, že byt je obýván nájemcem. Za situace, kdy kupní cena nebyla doplácena a současně zemřel nájemce předmětného bytu, se obžalovaný s poškozeným dohodli, že obžalovaný vrátí již zaplacenou zálohu ve výši 300.000 Kč, což však nedodržel (vyjma částky 10.000 Kč). Z uvedeného vyplývá, že obžalovaný v rozhodné době měl k prodeji určenou bytovou jednotku ve svém vlastnictví, kupní cenu poškozený nedoplatil a následně mezi oběma účastníky byla uzavřena dohoda o tom, že poškozený byt kupovat nebude a obžalovaný mu vrátí zálohu, což nesplnil. Přestože poškozenému vznikla škoda ve výši 290.000 Kč, zůstává spornou otázkou, zda obžalovaný ve svém zjištěném jednání byl od počátku veden podvodným úmyslem. V uvedených souvislostech musí krajský soud svůj nový závěr o tvrzeném podvodném jednání obžalovaného znovu řešit a náležitě odůvodnit.

Výrok o vině v neposlední řadě nese drobnou nepřesnost v údajích o době spáchání činu u skutku ad 1). Krajský soud v souladu s obžalobou vyšel z data 15.11.2008, které je uvedeno na směnce, kterou poškozený [REDAKCE] za zjištěných okolností podepsal. Směnku však připravil sám obžalovaný a údaj o datu podpisu nemusí vůbec odpovídat skutečnosti. To vyplývá z výpovědí poškozeného i svědků (např. [REDAKCE]), kteří shodně hovoří o období [REDAKCE] 2009, kdy mezi obžalovaným a poškozeným stran prodeje bytu bylo vedeno jednání, v rámci kterého měl být vylákán podpis na směnce. Proto i tomuto rozporu musí krajský soud po vrácení věci věnovat pozornost.

Těž výrok o trestu, který krajský soud obžalovanému uložil v režimu úhrnném za dva úmyslné majetkové delikty v rámci trestní sazby odnětí svobody od 5 do 10 let, se jeví jako nepřiměřeně mírný. Krajský soud sice shledal významnou škodlivost spáchaného protiprávního jednání, nicméně do výměry trestu vysoký stupeň škodlivosti dostatečně nepromítl a akcentoval více mladý věk obžalovaného a jeho dosavadní řádný život. Obžalovanému výrazně přitěžuje více okolností, mezi něž patří zejména spáchání činu se zneužíváním důvěry jiných osob a jejich nízké znalosti v dané problematice, délka doby páchání trestné činnosti (roky 2007-2009), větší počet poškozených (9), promyšlený a odborně připravený způsob provedení, jakož i zistitelný motiv, kterým bylo obohacování se na úkor druhých. Také soudem zjištěný následek je významný; majetková újma představuje více jak dvojnásobek dolní hranice nejvyšší kategorie škody a v důsledku jednání obžalovaného byli poškození vystaveni značným dlouhodobým útrapám, zejména psychickým a finančním, v souvislosti s řešením následků podvodné činnosti obžalovaného. Ostatně jejich svízelná situace stále trvá. Postoj obžalovaného v trestním řízení je zcela odmítavý a nekritický. Z polehčujících okolností lze přiznat obžalovanému pouze bezúhonnost, když na jeho jediné odsouzení v minulosti se váže fikce neodsouzení a jednalo se o násilný delikt spáchaný v [REDAKCE] roku 2005. Nicméně proti obžalovanému jsou vedena další dvě trestní stíhání, rovněž pro závažnou trestnou činnost. Uvedené skutečnosti i povaha a závažnost stíhané trestní kauzy již ukazují na zvýšený stupeň narušení osoby obžalovaného. V souhrnu vše nasvědčuje úsudku, že trest odnětí svobody na samé spodní hranici zákonné trestní sazby je nepřiměřeně mírný, jak státní zástupce ve svém odvolání správně namítá. Ve své nové úvaze o druhu a výměře trestu, bude-li obžalovaný znovu uznán na vinu, se musí krajský soud těmito námitkami více zabývat, konečné rozhodnutí však samozřejmě v současném stádiu řízení nelze předjímat.

Bez závad nejsou ani výroky o náhradě škody. Jisté rozpory jsou dány již tím, že někteří poškození se k trestnímu řízení připojili s nárokem na náhradu škody ve výši sjednané peněžní půjčky, kterou však ve skutečnosti neměli obdržet, jiní ve výši hodnoty svého majetku, který získal obžalovaný trestnou činností do svého vlastnictví. Obecně platí, že poškozeným náleží náhrada skutečně způsobené majetkové škody, samozřejmě pouze do výše uplatněného nároku. V posuzovaném případě všechny dotčené nemovitosti byly v přípravném trestním řízení zajištěny podle § 79d odst. 1, odst. 2 tr.ř. (též obchodní podíl pošk. [REDAKCE] jako výnos z trestné činnosti či jako nemovitost určená ke spáchání trestného činu, stejně tak jeden obraz poškozené [REDAKCE] je uložen v úschově. Tato opatření umožňují, aby poškozeným způsobená majetková škoda byla uhrazena převodem předmětných nemovitostí zpět do jejich vlastnictví a nikoliv peněžitým plněním, ke kterému obžalovaného zavázal krajský soud v napadeném rozsudku. Při novém rozhodování o nárocích poškozených na náhradu škody musí krajský soud vážít okolnost zajištění nemovitostí a správně odlišit výši skutečně způsobené majetkové škody od škody, která poškozeným pouze bezprostředně hrozila.

Všechny vady výše podrobně rozvedené byly důvodem k postupu podle § 259 odst. 1 tr.ř. Z podnětu odvolání jak obžalovaného, tak i státního zástupce musel být napadený rozsudek v celém rozsahu zrušen a věc vrácena Krajskému soudu v Hradci Králové k novému projednání a rozhodnutí. Po vrácení věci soud odstraní vytknuté procesní pochybení, doplní dokazování v uložném směru a následně o podané obžalobě v souladu se zákonem znovu rozhodne. V novém rozhodnutí se musí vypořádat se všemi námitkami uvedenými v tomto zrušujícím rozhodnutí odvolacího soudu, jakož i s uplatněnými námitkami obou odvolatelů.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e n í** další řádný opravný prostředek přípustný.

V Praze dne 31. ledna 2012

Předseda senátu:
JUDr. Miroslav Pavrovský, v.r.

Zpracovala:

Za správnost: